

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 406/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., N., zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. J. B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 169/2010 z 2. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., a. s., N. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo 169/2010 z 2. júna 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žiadosťou o odstránenie chýb v katastrálnom operáte podanou na Správe katastra v N. (ďalej len „správa katastra“) 1. augusta 2005 domáhala opravy nesprávneho zápisu vlastníckeho práva v liste vlastníctva č. ..., ktorý svedčil v prospech R. L.– firma L., N. (ďalej len „vlastník“), a to z dôvodu, že zmena zápisu vlastníka v liste vlastníctva č. ... bola vykonaná na základe hospodárskej zmluvy, ktorú sťažovateľka považovala za neúčinnú. Sťažovateľka tvrdila, že zápis v katastrálnom operáte na základe neúčinnnej zmluvy nemohol vyvolať vecnoprávne účinky, a teda vlastník nikdy nenadobudol vlastníctvo, a preto sa v katastrálnom operáte vyskytuje chyba, ktorú treba opraviť. Správa katastra rozhodnutím sp. zn. X 283/2005 z 27. októbra 2008 zamietla návrh sťažovateľky na opravu chyby v katastrálnom operáte. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie na Katastrálnom úrade v Nitre (ďalej len „katastrálny úrad“), o ktorom rozhodol rozhodnutím sp. zn. Xo 7/2006-39/Zv z 2. januára 2009 tak, že potvrdil rozhodnutie správy katastra z 27. októbra 2008.

Sťažovateľka nespokojná s výsledkom konania podala na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správy katastra a katastrálneho úradu. Krajský súd žalobu sťažovateľky zamietol rozsudkom sp. zn. 11 S 27/2009 z 2. marca 2010. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil s názorom katastrálneho úradu, že tvrdenia sťažovateľky nie je možné riešiť v konaní pred katastrálnym orgánom, pretože právnym prostriedkom na dosiahnutie zmeny v zápise katastra nehnuteľností, tak aby zápisy zodpovedali právnemu stavu tvrdeného sťažovateľkou, je určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Proti rozsudku krajského súdu z 2. marca 2010 podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší súd o odvolaní sťažovateľky rozhodol napadnutým rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 169/2010 z 2. júna 2011, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu z 2. marca 2010. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa najvyšší súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu.

Sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené jej základné právo vlastníť majetok garantované

v čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože vo veci konajúce správne orgány, krajský súd, ako aj najvyšší súd „poskytli ochranu nezákonne nadobudnutého vlastnícke práva namiesto toho, aby poskytli ochranu môjmu právu“, čo je v rozpore s treťou vetou čl. 20 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 2.6.2011, sp. zn. 3 Sžo/169/2010 porušil právo sťažovateľa vlastniť majetok zaručenému mu článkom 20 ods. 1 Ústavy.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 2.6.2011, sp. zn. 3 Sžo/169/2010 sa zrušuje v celom rozsahu a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 20.000 Eur, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet splnomocnenej advokátskej kancelárie B., s. r. o., so sídlom B.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Samotná sťažovateľka tak formuláciou sťažnostného petitu určila ústavnému súdu rozsah, v akom sa napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu má zaoberať. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa totiž vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky nemá ústavný súd dôvod spochybňovať.

Sťažovateľka v predloženej sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), ktorého sa mali dopustiť správne orgány i všeobecné súdy konajúce v jej veci vecne nesprávnymi rozhodnutiami. Základné právo vlastniť majetok je právom hmotnej povahy.

Ústavný súd už opakovane judikoval, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový

základ rozhodnutí všeobecných soudů a jeho subsumpcia pod příslušné právní normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd vzhľadom na viazanosť sťažnostným petitom nemohol posúdiť v konaní o predloženej sťažnosti prípadné porušenie ktoréhokoľvek z ústavno-procesných princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy (sťažovateľka takéto posúdenie nenavrhol), bolo potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala výlučne porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Takýto postup je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Nad rámec odôvodnenia svojho uznesenia, predovšetkým majú na zreteli požiadavku presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 druhá veta OSP), ústavný súd predsa považuje za vhodné zaujať stručné stanovisko k meritu predloženej sťažnosti.

Sťažovateľka namietala pochybenia krajského súdu i najvyššieho súdu, ktoré mali spočívať v tom, že tieto poskytli ochranu nezákonne nadobudnutému vlastníckemu právu vlastníka.

Ústavný súd zdôrazňuje, že zmyslom a podstatou správneho súdnictva v právnej úprave Občianskeho súdneho poriadku je prieskum zákonnosti rozhodnutia, prípadne postupu správneho orgánu.

Z odôvodnenia sťažnosti i z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka zotrváva na svojom právnom názore, že k zápisu práv k nehnuteľnostiam vkladom nemohlo dôjsť na základe neúčinnnej zmluvy, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom, preto je tu dôvod na opravu chyby v katastrálnom operáte. Správne orgány, ako aj vo veci konajúce súdy pritom zastávali právny názor, že neprináležalo v rámci konania o oprave chyby v katastrálnom operáte rozhodovať o platnosti, respektíve neplatnosti akýchkoľvek zmlúv založených právnym odvetvím súkromného práva, pretože tieto sporné otázky môžu byť len predmetom určovacej žaloby podanej podľa § 80 OSP. Najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho napadnutého rozsudku

ďalej tiež poukázal na znenie § 78 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), podľa ktorého zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31. decembra 1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak. Vzhľadom na to, že ku vkladu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech vlastníka došlo na základe hospodárskej zmluvy č. 4/91-Bu-prav z 30. októbra 1991 a žaloba o určenie neplatnosti tejto hospodárskej zmluvy bola právoplatne zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 20 Cb 110/1998 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Cob 238/2008 z 10. júna 2009 a rozpor zápisu s verejnou listinou alebo inou listinou a pod. [podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona, pozn.] najvyšším súdom zistený nebol, nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľky na opravu chyby v katastrálnom operáte ani na základe jej argumentácie o neúčinnnej hospodárskej zmluve.

Preto ak najvyšší súd ako súd odvolací v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil, že spor o vlastníctvo nemožno riešiť opravou údajov katastra podľa § 59 ods. 1 písm. a) katastrálneho zákona, lebo nejde o rozpor zápisu s verejnou listinou alebo inou listinou, ale o rozdielny právny názor sťažovateľky na prevod vlastníckych práv na základe hospodárskej zmluvy, ktorý by mohol privodiť podľa Občianskeho zákonníka zmenu v osobe vlastníka na predmetnom liste vlastníctva na základe určovacej žaloby podľa § 80 OSP, je tento napadnutý rozsudok ústavne plne akceptovateľný, a teda ani v prípade, že by sťažovateľka bola petit svojej sťažnosti formulovala spôsobom umožňujúcim meritórny prieskum zo strany ústavného súdu, nebol by daný dôvod na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2011